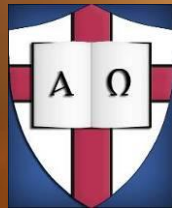

REFORMA

Vesnik tradicionalnog hrišćanstva u savremenom svetu
Godina: 1. Broj: 7. jul – 2013.

„Svoje prosvetljenje dugujem jednostavnom čitanju jedne knjige. Knjige? Da, i to je jedna stara jednostavna knjiga, skromna kao sama priroda, i isto tako prirodna...A ime te knjige je sasvim prosto knjiga, Biblije.“

(Hajnrh Hajne, nemački pisac iz 19.veka)

Sadržaj broja

1.

Da li je Biblija knjiga za tebe?

2.

Da li je Biblija praktična knjiga?

3.

Knjiga proročanstva

4.

Može li se ovoj knjizi verovati i da li se ona slaže sa naukom?

5.

Mormonova knjiga ili Biblija?

DA LI JE BIBLIJA KNJIGA ZA TEBE?

Osim standardnih klasičnih dela, svake godine se štampaju hiljade novih knjiga. Od toliko mnogo knjiga koje možeš birati, zašto treba čitati Bibliju?

Mnogi ljudi čitaju knjige bilo iz razonode, bilo da bi se informisali, ili možda iz oba razloga. Isto može biti slučaj i s čitanjem Biblije. Ona može pružiti izgrađujuće, i čak zabavno štivo. Ali Biblija je i više od toga. Ona je jedinstven izvor spoznanja. „Reči su mudrih ljudi kao bodila (*to je štap sa metalnim šiljkom za gonjenje stoke*), i oni koji se bave sakupljenim izrekama nalik su klinovima zabijenim. Takve reči potiču od jednog pastira. A s onim što je preko toga, sine moj, budi oprezan: Nema kraja sastavljanju mnogih knjiga i prekomerno čitanje tih knjiga zamara telo.“ (Propovednik 12,11.12)

Biblija odgovara na pitanja o kojima ljudi već dugo razmišljaju – pitanja o našoj prošlosti, našoj sadašnjosti i našoj budućnosti. Mnogi se pitaju: odakle smo potekli? Šta je svrha života? Kako možemo naći sreću u životu? Da li će na zemlji uvek biti života? Šta nas očekuje u budućnosti?

Kako možeš izvući najveću korist iz čitanja Biblije? Mnogi ljudi su počeli da čitaju Bibliju da bi na kraju prestali kada su naišli na neke njene delove koji su teški za razumevanje. Ako je tako bilo i s tobom, postoje neke stvari koje ti mogu biti od koristi.

Izaberi neki pouzdan prevod na savremenom jeziku. Neki ljudi počinju tako što čitaju izveštaj iz Evanšelja i životu Isusa, čija mudra učenja, kao što su ona koja se nalaze u Besedi na gori, odražavaju duboko poznavanje ljudske prirode i izlažu kako da poboljšamo svoju sudbinu u životu. (Vidi Mateja od 5. do 7. poglavlja)

Osim čitanja Biblije, jedna tematska metoda proučavanja može biti prilično informativna. To uključuje analiziranje onoga što Biblija govori o naročitoj temi. Možda će te iznenaditi da saznaš šta Biblija stvarno kaže o takvim temam kao što su duša, nebo, zemlja, život i smrt. Kao Crkva, nudimo nekoliko programa tematskog proučavanja Biblije, koji se pruža besplatno. O tome se možeš raspitati time da pišeš na odgovarajuću adresu

navedenu na kraju ovog časopisa.

Nakon osmatranja dokaza, mnogi ljudi su zaključili da je Biblija od Boga. Možda nisi uveren da je Biblija božanskog porekla. Ali zašto je sam ne ispitaš? Uvereni smo da ćeš posle jednog procesa saznavanja, meditiranja, i možda toga da sam iskusiš njenu mudrost koja ne podleže vremenu, početi da smatraš da je Biblija knjiga za sve ljudi, i još više – knjiga za tebe.

Biblija, sastavljena od 66 spisa, opisuje se kao *verovatno najuticajnija zbirka knjiga u ljudskoj istoriji*. (The New Encyclopedia Britannica, Micropedia, 1987, tom 2, str.194). Reč *Biblija* izvedena je od grčke reči *biblos* koja je značila *papirusni svici* ili *knjige*. (*Theological dictionary of the New Testament*, uredio Gerhard Kittel, 1983, tom I, str.617) Biblija je u stvari jedna zbirka – biblioteka – od 66 pojedinačnih knjiga, čije se pisanje protezalo oko 1600 godina. Prvih 39 knjiga, oko tri četvrtine sadržaja Biblije, poznate su kao Stari zavet, i pisane su uglavnom na hebrejskom jeziku izuzev nekih delova koji su pisani na aramejskom. Te knjige se uopšte mogu podeliti u tri grupe: (1) Istorijske: od Postanja do Jestire, ukupno 17

knjiga; (2) Poetske: od Jova do Pesme nad pesmama, ukupno 5 knjiga; (3) Proročke: od Isaije do Malahije, ukupno 17 knjiga. Starozavetni spisi obuhvataju ranu istoriju zemlje i čovečanstva, kao i istoriju drevne nacije Izrael od njenog osnivanja pa sve do petog veka pre n.e.

Preostalih 27 knjiga poznate su kao Novi zavet, i pisane su na grčkom, međunarodnom jeziku tog vremena. One su u osnovi sređene prema tematici: (1) 5 istorijskih knjiga: Evanđelja i Dela apostolska; (2) 21 pismo, i (3) Otkrivenje. Novozavetni spisi usredsređuju se na učenja i aktivnosti Isusa Hrista i njegovih učenika iz prog veka n.e.

Biblija je uticala na neke od svetskih najvećih umetnosti, literaturu i muziku. Imala je značajan uticaj na zakonodavstvo. Veličaju je zbog njenog literarnog stila i visoko je cene mnoge dobro obrazovane osobe. Njen uticaj na život ljudi iz svih društvenih slojeva naročito je dubok. U mnogim svojim čitaocima inspirisala je izvanredan stepen lojalnosti. Neki su čak rizikovali život samo da bi je čitali.

U isto vreme, postoji i skepticizam u vezi s Biblijom. Postoje ljudi koji imaju čvrsta mišljenja o njoj, iako je lično nikada nisu čitali. Oni možda priznaju njenu literarnu i istorijsku vrednost, ali se pitaju: kako bi jedna knjiga pisana pre hiljade godina uopšte mogao da bude od značaja u ovom savremenom svetu? Živimo u *eri informacija*. Trenutne informacije o tekućim zbivanjima i tehnologija su nam nadohvat ruke. Lako se dolazi do *stručnog* saveta za praktično sve izazove savremenog života. Može li Biblija zaista sadržati informacije koje su danas praktične?

Galileo Galilej je 1609/10 godine otkrio četiri meseca koja kruže oko planete Jupiter. Ono što je video razbilo je preovladavajuću predstavu o tome da sva nebeska tela sigurno kruše oko zemlje. Ranije, 1543, poljski astronom Nikola Kopernik teoretisao je da se planete okreću oko sunca. Galileo je potvrdio da je to bila naučna istina.

Međutim, za katoličke teologe, to je bila jeres. Crkva je dugo držala da je zemlja centar svemira. To gledište je bilo zasnovano na doslovnom tumačenju stihova koji prikazuju zemlju kao da je

učvršćena *na temeljima njenim, i ona se nikad poljuljati neće* (Psalam 104,5). Pozvan u Rim, Galileo se pojavio pred inkvizicijom. Podvrgnut rigoroznom ispitivanju, bio je prisiljen da oporekne svoja otkrića, i proveo je ostatak svog života u kućnom pritvoru.

Godine 1992, oko 350 godina posle Galileove smrti, katolička crkva je konačno izjavila da je on ipak bio u pravu. (*Galileo Galilei: A Biography and Inquiry Into His Philosophy of Science*, Ludovico Geymonat, 1965, str. 86) Ali, ako je Galileo bio u pravu, da li je onda Biblija bila pogrešna?

Galileo je verovao da je Biblija istinita. Kada su njegova naučna otkrića protivrečila preovladavajućem tumačenju izvesnih biblijskih stihova, on je rezonovao da teolozi promašuju pravi smisao tih stihova. Najzad, dve istine nikada ne mogu da protivreče jedna drugoj. Sugeriosa je da precizni naučni izrazi ne protivreče rečima Biblije iz svakodnevnog života. Ali teolozi se nisu dali uveriti. Insistirali su na tome da sve biblijske izjave o zemlji treba da se shvate bukvalno. Kao posledica toga, oni nisu samo odbacili Galileova otkrića, nego su takođe promašili pravi smisao takvih biblijskih izraza.

Biblija je pisana jezikom običnih naroda, i često koristi živopisne govorne figure. Tako, kad govori o zemlji kao da ima *četiri ugla i kamen ugaoni*, Biblija ne pruža naučni opis zemlje; očigledno je da govori metaforički, kao što često mi činimo u svakodnevnom govoru. (Isaija 51,13; Jov 38,6)

Postupci onih koji kažu da se drže Biblije često kaljaju ugled te knjige za koju tvrde da je

poštuju. Takozvani hrišćani jedni drugima prolivaju krv u ime Boga. Neki sveštenici pelješe svoja stada, iskamčujući im teško zarađeni novac. Jasno je da Bibliju ne možemo prosuđivati prema rečima i postupcima onih koji je jednostavno citiraju ili tvrde da žive po njoj. Osoba otvorenog uma će zato želeti da sama otkrije šta je u stvari Biblija i zašto je ona tako izuzetna knjiga.

DA LI JE BIBLIJA PRAKTIČNA KNJIGA?

Knjige koje pružaju savete vrlo su popularne u današnjem svetu. Ali one su sklone zastarevanju i uskoro bivaju revidirane ili zamenjene. Kako je s Biblijom? Ona je završena pre više od 2000 godina. Pa ipak, njena izvorna poruka od tada nikada nije bila poboljšavana niti ispravljana. Da li bi takva jedna knjiga uopšte mogla da sadrži praktično vođstvo za naše vreme?

Neki kažu ne. Niko se ne bi zalagao za upotrebu udžbenika hemije iz 1924 godine, za korišćenje na savremenom času hemije. Na izgled, ovaj argument ima smisla. Konačno, od kada je Biblija napisana, čovek je mnogo toga naučio o mentalnom zdravlju i ljudskom ponašanju. Kako bi onda takva jedna knjiga uopšte mogla da bude od značaja za savremeni život?

Iako je tačno da se vremena menjaju, osnovne ljudske potrebe ostaju iste. Tokom čitave istorije, ljudi imaju potrebu za ljubavlju i naklonošću. Žele da budu srećni i da vode smislaon život. Potreban im je savet o tome kako da izađu na kraj s ekonomskim pritiscima, da

imaju uspešan brak, i da u svoju decu usade dobre moralne i etičke vrednosti. Biblija sadrži savete koji se bave takvim osnovnim potrebama (Propovednik 3,12.13; Rimljanima 12,10; Kološanima 3,18-21; 1.Timoteju 6,6-10). Biblijski savet odražava precizno poznavanje ljudske prirode. Osmotrimo neke primere njenih specifičnih načela koja ne podležu vremenu i koja su praktična za savremeni život.

Porodica je najstarija i najosnovnija jedinica ljudske organizacije; nejpresudnija veza između generacija. Međutim, ta presudna veza se kida alarmantnom stopom. U današnjem svetu mnoge porodice se suočavaju sa zastrašujućim izazovima koji prete njihovoj sposobnosti da funkcionišu i, čak da opstanu. Kakav savet pruža Biblija kao pomoć porodičnoj jedinici da opstane?

Kao prvo, Biblija mnogo govori o tome kako muževi i žene treba da se ophode jedni prema drugima. U vezi s muževima, na primer, ona kaže: *Tako su i muževi dužni da vole svoje žene kao svoja telesa. Ko voli svoju ženu – samoga sebe voli. Jer*

niko nikada nije omrznuo svoje telo, nego ga hrani i greje – kao i Hristos Crkvu. (Efescima 5,28,29) Ženama je savetovano: ...a žena neka poštuje svog muža. (Efescima 5,33b)

Osmotrimo šta podrazumeva primena takvog biblijskog saveta. Muž koji voli svoju ženu *kao svoje telo* nije pun mržnje niti grub prema njoj. On je ne udara fizički, niti je zlostavlja verbalno ni emocionalno. Umesto toga, on je isto ceni i obziran je prema njoj kao i prema samom sebi (1.Petrova 3,7). Njegova žena se tako oseća voljeno i sigurno u svom braku. On na taj način pruža svojoj deci dobar primer o tome kako se treba ophoditi prema ženama. S druge strane, žena koja ima *duboko poštovanje* prema svom mužu, ne lišava ga njegovog dostojanstva time što ga stalno kritikuje ili omalovažava. Zbog toga što ga ona poštuje, on oseća da mu se veruje, da je prihvaćen i cenjen.

Da li je takav savet praktičan u ovom savremenom svetu? Zanimljivo je da su oni koji se danas profesionalno bave proučavanjem porodice došli do sličnih zaključaka. Najzdravije porodice jesu one u kojima majka i otac imaju među sobom snažan odnos, pun ljubavi. Taj

snažni primarni odnos izgleda da kod dece rađa sigurnost.

Tokom godina, biblijski savet o braku pokazao se daleko pouzdanijim od saveta bezbrojnih dobronamernih porodičnih savetnika. Konačno, nije bilo tako davno kada su se mnogi stručnjaci zalagali za razvod kao brzo i lako rešenje za neprijatan brak. Danas mnogi od njih podstiču ljude da ako je ikako moguće učine da njihov brak bude trajan. Ali do takve promene je došlo tek nako što je učinjeno mnogo štete.

Nasuprot tome, Biblija daje pouzdan, uravnotežen savet u vezi s brakom. Ona priznaje da neke ekstremne okolnosti mogu dopustiti razvod (Matej 19,9). U isto vreme, osuđuje lakomisleni razvod (Malahija 2,14-16). Takođe osuđuje bračnu nevernost (Jevrejima 13,4). Brak uključuje obavezu: *Zato će čovek ostaviti oca svoga i majku svoju i prionuće uz ženu svoju i biće njih dvoje jedno telo (Postanje 2,24; Matej 19,5.6).* Hebrejska reč *qavak*, ovde prevedena *prionuti*, nosi misao o prijanjanju uz nekoga s naklonošću i lojalnošću. (*Theological Wordbook of the Old Testament*, uredio R.Laird Harris, 1988, tom I, str.177-8) Na grčkom, reč prevedena

prionuće u Mateju 19,5, povezana je s rečju koaj znači *zalepiti, cementirati, čvrsto spojiti*. (*The New International Dictionary of New Testament Theology*, uredio Colin Brown, 1976, tom II, str.348-9; *An Expository Dictionary of New Testament Words*, W.E.Vine, 1962, str.196)

Biblijski savet o braku primenjiv je i danas kao što je bio kada je Biblija bila pisana. Kada se muž i žena ophode jedno prema drugom s ljubavlju i poštovanjem, i gledaju na brak kao na isključiv odnos, verovatnije je da će brak opstati – a s njim i porodica.

Pre nekoliko decenija, mnogi roditelji – motivisani inovatorskim idejama o vaspitanju dece – smatrali su da je zabranjeno zabranjivati. Postavljanje granica deci, bojali su se oni, prouzrokujeće traumu i frustraciju. Dobronamerni savetnici u vezi s podizanjem dece insistirali su da se roditelji uzdržavaju od ičeg što bi išlo više od najblaže ispravke njihove dece. Ali mnogi takvi stručnjaci sada ponovo razmatraju ulogu discipline, a zabrinuti roditelji traže neko razjašnjenje u vezi s tom temom.

Međutim, sve to vreme, Biblija je pružala jasan, razuman savet u vezi s podizanjem dece. Pre skoro 2000 godina, ona je rekla: *I vi očevi, ne razdražujte svoju decu, nego ih odgajajte u Gospodnjoj nauci i opomeni*. (*Efescima* 6,4) Grčka imenica prevedena *opomena (disciplina)* znači *vaspitanje, obučavanje, pouka*. (*The New International Dictionary of New Testament Theology*, 1978, tom 3, str. 775) Biblija kaže da je takva disciplina, to jest pouka, dokaz roditeljske ljubavi: *Ko štedi prut, mrzi sina svog, a ko ga voli, brižno ga opominje*. (*Poslovice* 13,24) Izvorna reč ima različita značenja, i u zavisnosti od konteksta može se prevesti rečima: *pouka, savet, ispravljanje, opomena, vaspitanje, ukor, kazna, disciplina, samosavladvanje*. Uz jasne moralne smernice i razvijen osećaj za ispravno i neispravno deca cvetaju. Disciplina im govori da njihovi roditelji brinu o njima i o tome kakve osobe oni postaju.

Ali roditeljski autoritet – *prut ukoravanja* – ne treba *nikada da bude zlostavljački*. (*Poslovice* 22,15; 29,15) U biblijska vremena, reč *prut* (hebrejski *ševet*) značila je *štap* ili *palica* kakvu koristi pastir. (*Theological Wordbook of Old Testament*, tom 2, str.897) U

ovom kontekstu, prut autoriteta sugerije na vodstvo puno ljubavi, a ne grubu brutalnost. (Uporedi s Psalmom 23,4)

Biblija upozorava roditelje: *Nemojte preterano ispravljati svoju deci, ili ćete im oduzeti sve srce iz njih. (Kološanima 3,21)*

Ona takođe priznaje da fizičko kažnjavanje obično nije najefikasnija metoda poučavanja. Poslovice 17,10 kažu: *Na razumnoga ukor deluje jače nego na bezumnoga sto udaraca.* Osim toga, Biblija preporučuje *preventivnu* disciplinu. U Ponovljenim zakonima 11,19, roditelji se podstiču da koriste neformalne trenutke da u svoju decu usađuju moralne vrednosti. (Vidi takođe Ponovljeni zakoni 6,6.7)

Biblijski savet roditeljima koji ne podleže vremenu, jasan je. Deci je potrebna stalna disciplina puna ljubavi. Praktično iskustvo pokazuje da je taj savet zaista delotvoran.

Ljude danas dele rasne, nacionalne i etničke barijere. Takvi veštački zidovi doprineli su pokolju nedužnih ljudi u ratovima širom sveta. Ako je istorija ikakav pokazatelj, izgled da ljudi i žene različitih rasa i nacija gledaju jedni na druge kao na jednake i ophode se jedni prema drugima kao sa

sebi ravnima, zaista je jadan. Rešenje je u našim srcima. Ali promeniti ljudska srca nije lako. Međutim, osmotrimo, kao biblijska poruka deluje na srce i neguje stavove jednakosti.

Biblijsko učenje da je Bog sve ljudske nacije načinio od *jednog čoveka* isključuje svaku ideju o rasnoj superiornosti (Dela 17,26). Ona pokazuje da u stvari postoji samo jedna rasa – ljudska rasa. Biblija nas nadalje ohrabruje da se ugledamo na Boga o kome kaže: *Bog ne gleda ko je ko, nego mu je u vakom narodu dobrodošao ko se njega boji i tvori pravdu. (Efescima 5,1; Dela 10,34.35)* Za one koji Bibliju shvataju ozbiljno i koji se stvarno trude da žive po njenim učenjima, to spoznaje ima ujedinjujući efekat. Ono deluje na najdubljem nivou, rušeći od čoveka stvorene barijere koje razdvajaju ljude.

Na fizičko zdravlje osobe često utiče stanje njenog mentalnog i emocionalnog zdravlja. Na primer, naučne studije su uspostavile štetne efekte gneva. Većina dostupnih dokaza sugerije da su neprijateljski raspoloženi ljudi u većoj opasnosti od kardiovaskularne bolesti (kao i drugih bolesti) iz raznih razloga, koji uključuju smanjenu društvenu podršku,

povećano biološko reagovanje kada se razgneve, i povećano upuštanje u ponašanja opasna po zdravlje. Hiljade godina pre takvih naučnih studija, Biblija je, jednostavnim ali jasnim rečima, povezala naše emocionalno stanje s našim fizičkim zdravljem: *Mirno srce život je telu, a ljubomora je trulež u kostima. Veselo srce deluje dobro kao lek, a slomljen duh suši kosti. (Poslovice 14,30; 17,22)* Biblija je mudro savetovala: *Zbaci gnev i ostavi jarost. (Psalam 37,8)* i *ne budi nagao u duhu svome na gnev (Propovednik 7,9).*

Biblija takođe sadrži razuman savet za kontrolisanje gneva. Na primer, Poslovice 19,11 kažu: *Razumevanje čoveka zadržava od gneva, i čast mu je da pređe preko prestupa.* Hebrejska reč za *razumevanje* izvedena je od glagola koji skreće pažnju na *poznavanje razloga* za nešto. (*Theological Wordbook of the Old Testament*, tom 2, str. 877) Mudar savet je: Razmisli pre nego što nešto uradiš. Nastojanje da shvati razloge koji leže iza toga zašto drugi govore ili postupaju na izvestan način, može pomoći osobi da bude tolerantnija – i manje sklona gnevu (Poslovice 14,29).

Jedan drugi primer praktičnog saveta nalazi se u Kološanima 3,13, gde stoji: *Snosite jedan drugoga i opraštajte jedan drugome.* Manja iritiranja su deo života. Izraz *snosite* sugeriše na tolerisanje stvari koje nam se ne sviđaju kod drugih. *Opraštati* znači otresti se ozlojeđenosti. Ponekad je mudro pustiti da gorka osećanja odu, umesto da ih držimo u sebi; gajenje gneva će samo povećati naš teret. U većini slučajeva koji uključuju manje uvrede, mogli bi biti mudro da zauzdamo reči, izbegavajući tako emocionalni sukob (Psalam 4,4).

Razmislimo pre neog što nešto kažemo. Nepromišljene reči mogu raniti druge i ubiti prijateljstva. (Poslovice 12,18) Potrebna je samokontrola da bi se odgovorilo s blagošću, ali takav put često ublažava probleme i unapređuje miroljubive odnose (Poslovice 15,1). Mudro je ukloniti se iz eksplozivne situacije pre nego što se razgneviš (Poslovice 17,14). Emocije često prethode delima. Osoba koja se brzo uvredi je glupa, jer njen put može voditi do grubih reči ili postupaka. (Propovednik 7,9).

Danas, ima mnogo izvora saveta i vođstva. Ali Biblija je zaista jedinstvena. Njen savet nije puka teorija, niti on ikada

deluje na našu štetu. Umesto toga, njena mudrost se pokazala kao veoma pouzdana (Psalam 93,5). Nadalje, Biblijski savet ne podleže vremenu. Iako je završena pre skoro 2000 godina, njene reči su još uvek primenjive. I primenjuju se s jednakim

efektom bez obzira na boju naše kože ili zemlju u kojoj živimo. Reči Biblije takođe imaju moć – moć da menjaju ljude na bolje (Jevrejima 4,12). Zato čitanje te knjige i primenjivanje njenih načela mogu poboljšati kvalitet tvog života.

KNJIGA PROROČANSTVA

Ljudi su zainteresovani za budućnost. Oni traže pouzdana predskazanja u vezi s mnogim stvarima, od prognoze vremena do ekonomskih indikatora. Međutim, kad postupaju po takvim prognozama, često bivaju razočarani. Biblija sadrži mnoga predskazanja, to jest proročanstva. Koliko su ta proročanstva tačna? Da li su ona istorija pisana unapred? Ili su istorija prerušena u proročanstva?

Rimski državnik Katon (324-149. pre n.e.) navodno je rekao: *Čudim se što se predskazivač ne smeje kad vidi drugog predskazivača.* (De Divinatione, Ciceron, knjiga II, XXIV) Zista, sve do danas, mnogi ljudi su skeptični prema proricateljima budućnosti, astrolozima i drugim predskazivačima. Njihova predskazanja su često formulisana nejasnim izrazima i podložna su raznoraznim tumačenjima.

Kako je, međutim, s biblijskim proročanstvima? Da li postoji razlog za skepticizam? Ili postoji temelj za poverenje?

Učeni ljudi mogu pokušati da koriste vidljiva kretanja kako bi izneli tačne spekulacije u

pogledu budućnosti, ali oni nikada nisu u pravu za sve vreme. Svako društvo se suočava ne samo sa sledom *verovatnih* budućnosti, nego sa spektrom *moгуćih* budućnosti, i sukob oko *željenih* budućnosti. Naravno, niko ne može *znati* budućnost ni u kakvom apsolutnom smislu. Mi jedino možemo sistematizovati i probuditi naše pretpostavke i pokušati da im pripišemo verovatnoće.

Ali, pisci Biblije nisu jednostavno *pripisivali verovatnoće pretpostavkama* o budućnosti. Niti njihova predskazanja mogu da se odbace kao nejasne izjave otvorene za raznorazna tumačenja. Naprotiv, mnoga od njihovih proročanstava bila su izrečena sa izvanrednom jasnoćom i bili su neuobičajeno specifična, često predskazujući baš suprotno od onoga što bi se moglo očekivati. Uzmimo na primer ono što je Biblija unapred rekla o drevnom gradu Vavilonu.

Drevni Vavilon je postao *ukras kraljevstva* (Isaija 13,19). Taj prostrani grad bio je strateški smešten na trgovačkom putu od Persijskog zaliva do Sredozemnog mora, služeći kao

trgovački depo i za kopnenu i za pomorsku trgovinu između Istoka i Zapada.

U sedmom veku pre n.e., Vavilon je bio na izgled neosvojiva prestonica Vavilonskog Carstva. Taj grad je opkoračivao reku Eufkrat, a vode te reke korišćene su za formiranje širokog, dubokog odbrambenog jarka i mreže kanala. Osim toga, grad je bio zaštićen masivnim sistemom duplih zidova, uz potporu brojnih odbrambenih kula. Nije čudo što su se njegovi stanovnici osećali sigurno.

Pa ipak, u osmom veku pre n.e., pre nego što se Vavilon uzdigao do vrhunca svoje slave, prorok Isaija je prorekao da će Vavilon biti *pometen metlom uništenja* (Isaija 13,19; 14,22.23). Isaija je takođe opisao i sam način na koji će Vavilon pasti. Napadači će *isušiti* njegove reke – izvor njegove odbrane u obliku odbrambenog jarka – što će grad učiniti ranjivim. Isaija je čak pružio i ime osvajača – *Kir*, veliki persijski kralj, *da pred njim otvori dvokrilna vrata, da nijedna vrata ne budu zatvorena* (Isaija 44,27-45,2).

To su bila smela predskazanja. Ali da li su se obistinila? Istorija pruža odgovor.

Dva veka nakon što je Isaija zapisao svoje proročanstvo, vojske Medo-Persije pod zapovedništvom Kira Velikog bile su ulogorone blizu Vavilona. Ali Vavilonci su bili puni zamopouzdanja. Pre grčkom istoričaru Herodogu (peti vek pre n.e.), oni su imali dovoljno uskladištenih zaliha koje bi trajale godinama. (*History*, Herodot, knjiga I, 190) Takođe su imali reku Eufkrat i vavilonske moćne zidove da ih štite. Pa ipak, te iste noći, prema Nabonidovoj hronici, *vojska Kira je ušla u Vavilon bez bitke.* (*Ancient Near Eastern Texts*, str.306) Kako je to bilo moguće?

Herodot objašnjava da su unutar grada ljudi *igrali i zabavljali se za jedan praznik.* (*History*, Herodot, knjiga I, 191) Međutim, napolju, Kir je skrenuo vode Eufrata. Kad je nivo vode opao, njegova vojska je gazila duž rečnog korita, s vodom do bedara. Prošli su mimo visokih zidina i ušli kroz ono što je Herodot nazvao *kapije koje su se otvorile na reci*, kapije koje su nemarno ostavljene otvorene. (*History*, Herodot, knjiga I, 192) Uporedi s Danilom 5,1-4; Jeremija 50,24; 51,31.32. Drugi istoričari, uključujući i Ksenofona (oko 431-oko 352

pre n.e.), kao i tablice s klinatim pismom koje su pronašli arheolozi, potvrđuju iznenadni pad Vavilona pod Kirom. (*Cyropaedia*, Ksenofon, knjiga VII, v.33)

Tako se Isajino proročanstvo o Vavilonu ispunilo. Ili da li je? Da li je moguće da to nije bilo predskazano nego da je u stvari pisano posle tog događaja? Stvarno, isto bi se mogli pitati u vezi s drugim biblijskim proročanstvima.

Ako su biblijski proroci – uključujući i Isaiju – samo prerađivali istoriju da bi izgledala kao proročanstvo, onda ti ljudi nisu bili ništa drugo do vešti prevaranti. Ali koji bi bio njihov motiv za takvu smicalicu? Pravi proroci su spremno stavljali do znanja da oni ne mogu da se podmire (1.Samuilova 12,3; Danilo 5,17). Izgleda neverovatno da bi ljudi takvog kalibra bili skloni tome da prave razrađene prevare, prurušavajući istoriju u proročanstvo.

Postoji još nešto što treba osmotriti. Mnoga biblijska proročanstva sadržala su oštre osude prorokovog sopstvenog naroda, što je uključivalo sveštenike i vladare. Isaija je, na primer, osudio jedno moralno stanje Izraelaca – i vođa i naroda – u njegovo vreme

(Isaija 1,2-10). Drugi proroci su snažno razotkrivali grehe sveštenika (Sofonija 3,4; Malahija 2,1-9). Teško je shvatiti zašto ni oni izmišljali proročanstva koja su sadržala najoštrije osude koje se mogu zamisliti protiv svog sopstvenog naroda, i zašto bi sveštenici sarađivali u jednom takvom lukavstvu?

Osim toga, kako bi proroci mogli – ako su bili ništa drugo do varalice – da proture takvo falsifikovanje? U Izraelu se ohrabrialo na pismenost. Od ranog uzrasta, deca su bila poučavana da čitaju i pišu (Ponovljeni zakoni 6,6-9). Podsticalo se na privatno čitanje Pisma (Psalam 1,2). Postojalo je *javno* čitanje Pisma u sinagogama na nedeljni Sabat (Dela apostolska 15,21). Izgleda neverovatno da bi jedna čitava pismena nacija, dobro upoznata s Pismom, mogla da nasedne na jednu takvu obmanu.

Osim toga, postoji još nešto u vezi s Isajinim proročanstvom o padu Vavilona. Ono obuhvata jedan detalj koji jednostavno ne bi mogao da se napiše posle ispunjenja.

Šta će biti s Vavilonom *posle* njegovog pada? Isaija je prorekao: *Nikad više neće biti*

nastanjen, neće ga više biti ni u jednom budućem naraštaju. Arapin neće tamo razapinjati svoj šator, niti će pastiri voditi svoja stada da tamo počivaju. (Isaija 13,20) Moglo je izgledati čudno, najblaže rečeno, predskazata da će jedan takav povoljno locirani grad postati trajno nenastanjen. Da li su Isaijine reči mogle biti napisane nakon što je on posmatrao opustošen Vavilon?

Posle Kirovog zauzimanja, nastanjeni Vavilon – čak i ako unazađen – trajao je vekovima. Seti se da Svici s Mrtvog mora uključuju jedan primerak kompletne Isaijine knjige koja potiče iz drugog veka pre n.e. Negde u isto vreme kad je taj svita bio prepisivan, Parti su preuzeli kontrolu nad Vavilonom. U prvom veku n.e., u Vavilonu je postojalo jedno naselje Jevreja, a biblijski pisac Petar bio je tamo u poseti (1.Petrova 5,13). Do tog vremena, Isaijin svitak s Mrtvog mora postajo je već skoro dva veka. Dakle, u prvom veku n.e., Vavilon još uvek nije bio potpuno pust, a Isaijina knjiga bila je završena davno pre tog vremena. Postoji čvrst dokaz da su knjige Staroga zaveta – uključujući i Isaiju – bile napisane davno pre prvog veka n.e. Istoričak Josif (prvi vek n.e.) ukazao je na to da je

kanon Starog zaveta bio utvrđen davno pre njegovog vremena. (*Against Apion*, Josif, knjiga I, 38-41. Po Vistonu, knjiga I, par.8) Sem toga, grčka *Septuaginta*, prevod Starog zaveta na grčki, bila je započeta u trećem veku pre n.e., a završena je u drugom veku pre n.e.

Kao što je prorečeno, Vavilon je konačno postao samo *gomila ruševina* (Jeremija 51,37). Prema hebrejskom izučavaocu Jeronimu (četvrti vek n.e.) u njegovo vreme Vavilon je bio lovište po kome su tumarale *svakojake zveri* (*Commentary on Isaiah*, Jerome, Isaija 13:21,22). Vavilon ostaje pust do dan – danas.

Isaija nije bio živ da vidi kako Vavilon postaje nenastanjen. A ruševine tog nekada moćnog grada, oko 80 kilometara južno od Bagdada, u današnjem Iraku, nose nemo svedočanstvo o ispunjenju njegovih reči: *Neće više niko živeti u njemu*. Bilo kakvo restauriranje Vavilona kao turističke atrakcije može privlačiti posetioce, ali Vavilon *narod i potomci njegovi* nestali su zauvek (Isaija 13,20; 14,22.23).

Prorok Isaija tako nije izgovorio nejasna predskazanja koja bi mogla da se uklope u bilo

kakav budući događaj. Niti je prerađivao istoriju da bi učinio da izgleda kao proročanstvo. Razmisli o ovome: zašto bi jedan prevarant rizikovao da *proriče* nešto nad čim on ne bi imao apsolutno nikakvu kontrolu – da moćni Vavilon nikada više neće biti nastanjen?

Ovo proročanstvo o Vavilonovom padu je samo jedan primer iz Biblije. Mnogi ljudi u ispunjenju njenih

proročanstava vide pokazatelj da Biblija mora da potiče iz jednog izvora višeg od ljudskog. Možda ćeš se složiti da je, u najmanju ruku, ova knjiga proročanstva vredna ispitivanja. Jedno je sigurno: Postoji ogromna razlika između maglovitih ili senzacionalnih predskazanja savremenih predskazivača i jasnih, racionalnih i specifičnih proročanstava Biblije.

MOŽE LI SE OVOJ KNJIZI VEROVATI I DA LI SE ONA SLAŽE SA NAUKOM?

Može li se verovati Bibliji? Da li ona ukazuje na ljude koji su zaista živeli, mesta koja su stvarno postojala, i događaje koji su se istinski odigrali? Ako je tako, treba da postoji dokaz da su je pisali pažljivi, pošteni pisci. Dokaz zaista postoji. Veliki deo njega nađen je zakopan u zemlji, a još više je sadržano unutar same knjige.

Otkriće drevnih rukopisa zakopanih u biblijskim zemljama podupite istorijsku i geografsku tačnost Biblije. Osmotrimo samo jedan od dokaza koje su arheolozi iskopali.

David, hrabri mladi pastir koji je postao kralj Izraela, dobro je poznat čitaocima Biblije. Njegovo ime se u Bibliji nalazi 1138 puta, a izraz *Davidov dom* – koji često ukazuje na njegovu dinastiju – nalazi se 25 puta (1.Samuilova 16,13; 20,16). Međutim, sve donedavno, izvan Biblije nije bilo jasnog dokaza da je David postojao. Da li je David bio samo izmišljena ličnost?

Godine 1993. jedan tim arheologa, koji je vodio profesor Avram Biran, došao je do jednog zadivljujućeg otkrića, o

kome je izvestio *Israel Exploration Journal*. Na mestu drevnog huma zvanog Tel Dan, u severnom delu Izraela, otkrili su jedan bazaltni kamen. U kamen su urezane reči: *Davidov dom i Kralj Izraela*. (*Israel Exploration Journal*, 1993, tom 43, Nos.2-3, str.81.90.93) Za taj zapis, koji potiče iz devetog veka pre n.e., kaže se da je deo spomenika pobeđe koji su podigli Aramejci – neprijatelji Izraela koji su živeli na istoku. Zašto je taj drevni zapis tako značajan?

Zasnovan na izveštaju profesora Birna i njegovog kolege, profesora Josefa Navela, jedan članak u *Biblical Archaeology Review* rekao je: *Ovo je prvi put da je ime David pronađeno u bilo kom drevnom zapisu van Biblije*. (*Biblical Archaeology Review*, mart/april 1994, str.26) Posle tog događaja profesor Andre Lemer je izvestio da nova rekonstrukcija jednog oštećenog reda Mešine stele (takođe zvane Moavski kamen), pronađene 1868, otkriva da ona takođe sadrži jedno ukazivanje na *Davidov dom*. (*Biblical Archaeology Review*, maj/juni 1994, str.32) Još nešto je vredno pažnje u vezi s tim

zapisom. Izraz *Davidov dom* napisan je kao jedna reč. Jezički stručnjak profesor Anson Rejni objašnjava: *Delilac reči...se često izostavlja, naročito ako je složenica dobro utemeljena vlastita imenica. 'Davidov dom' je sigurno bio jedna takva politička i geografska vlastita imenica sredinom deveto veka pre n.e. (Biblical Archaeology Review, novembar/decembar 1994, str.47)* Tako su kralj David i njegova dinastija očito bili dobro poznati u drevnom svetu.

Fragment Tel Dan

Da li je Niniva – veliki asirski grad spomenut u Bibliji – zaista postojala? Još ne tako davno, početkom 19. veka, neki kritičari Biblije odbijali su da u to veruju. Ali 1849, Ser Osten Henri Lejard iskopao je ruševine palate kralja Senaherima u Kujundžiku, lokaciji koja se pokazala da je deo drevne Ninive. Kritike u vezi s tim bile su učutkane. Ali

te ruševine su imale još toga da kažu. Na zidovima jedne dobro očuvane dvorane bio je prikaz koji pokazuje osvajanje jednog dobro utvrđenog grada, sa zarobljenicima koji marširaju pred osvajačkim kraljem. Iznad kralja je sledeći natpis: *Senaherim, kraljsveta, kralj Asirije, ceo je na nimeđu – presto i pregledao plen (uzet) iz Lahica (La-ki-su). (Ancient Near Eastern Texts, uredio James B. Pritchard, 1974, str. 288)*

Ovaj prikaz i natpis, koji se mogu videti u Britanskom muzeju, slažu se s biblijskim izveštajem o Senaherimovom osvajanju jedejskog grada Lahica, što je zapisano u 2.Kraljevima 18,13.14. Komentarišući značaj tog nalaza, Lejard je pisao: *Ko bi poverovao da je verovatno ili moguće, pre nego što se došlo do ovih otkrića, da bi ispod gomiel zemlje i krša koja je označavala mesto Ninive bila pronađena istorija ratova između Jezekije (kralja Jude) i Senaherima, koju je sam Senaherim zapisao u isto vreme kada se i odigrala, i koja potvrđuje i najmanje detalje biblijskog izveštaja?* (*Nineveh and Babylon*, Sir Austen Henry Layard, 1882, str.51-2) Arheolozi su iskopali i mnoge druge rukotvorine – grnčariju, ruševine zgrada, glinene pločice, novčiće, dokumenta,

spomenike, i zapise – koji potvrđuju tačnost Biblije. Iskopavači su otkrili haldejski grad Ur, trgovački i religiozni centar gde je živeo Avram (Postanje 11,27-31). (*Archaeological Encyclopedia of the Holy Land*, uredio Avraham Negev, 1972, str.329)

Nabonidova hronika, iskopana u 19.veku, opisuje pad Vavilona pod Kirom Velikim 539. pre n.e., događaj o kome se govori u 5.poglavlju Danila. (*Ancient Near Eastern Texts*, str.305-6) Jedan zapis (čiji se fragmenti čuvaju u Britanskom muzeju), pronađen na jednom svodu u drevnom Solunu, sadrži imena gradskih vladara opisanih kao *politarsi*, reč nepoznata u klasičnoj grčkoj literaturi ali je koristi biblijski pisac Luka (Dela apostolska 17,6) (*The New Archeological Discoveries*, Camden M. Cobern, 1918, str.547) Tako je Lukina tačnost u ovome bila potvrđena – kao što je već bila i u drugim detaljima (Uporedi s Lukom 1,3). Međutim, arheolozi se ne slažu uvek ni jedni s drugima, a kamoli s Biblijom. Pa ipak, Biblija u sebi sadrži jak dokaz da je knjiga kojoj se može verovati.

Sve u Bibliji je izneseno s iskrenošću. Poštteni istoričari će beležiti ne samo pobe (kao

što je zapis o Senaherimovom osvajanju Lahisa) nego i poraze, ne samo uspehe nego i neuspehe, ne samo jake strane nego i slabosti. Malo svetovne istorije odražava takvo poštenje.

S obzirom na asirske istoričare, česo je jasno da je kraljevska sujeta zahtevala da se najedan prepređen način manipuliše istorijskom tačnošću.

Ilustrujući takvu *kraljevsku sjetu*, anali asirskog kralja Asurnasirpala se razmeću: *Ja sam kraljevski, ja sam gospodarski, ja sam uzvišen, ja sam moćan, ja sam poštovan, ja sam slavan, ja sam nadmoćan, ja sam snažan, ja sam junak, ja sam lavovski hrabar i ja sam herojski.* (*Ancient Records of Assyria and Babylonia*, Daniel D. Luckenbill, 1926, tom I, str7) Da li bi sve što čitaš u takvim analima prihvatio kao tačnu istoriju?

U suprotnosti s tim, biblijski pisci su ispoljavali okrepljujuću iskrenost. Mojsije, izraelski vođa, otvoreno je izvestio o propustima svog brat, Arona, svoje sestre Marije, svojih rođaka Nadava i Avijuda, i svog naroda, kao i o svojim sopstvenim greškama (Izlazak 14,11.12; 32,1-6; Levitska 10,1.2; Brojevi 12,1-3; 20,9-12; 27,12-14). Ozbiljne greške kralja Davida nisu bile

prikrivene, nego su zapisane – *i to dok je David još vladao kao kralj* (2.Samuilova, poglavlja 11 i 24). Matej, pisac knjige koja nosi njegovo ime, govori nam kako se apostoli (od kojih je i on bio jedan) prepirali u vezi s njihovom ličnom važnošću u kako su napustili Isusa u noći njegovog hapšenja (Matej 20,20.24; 26,56). Pisci pisama Novog zaveta otvoreno su priznavali probleme, uključujući i seksualni nemoral i razdore, u nekim ranim hrišćanskim crkvama. I nisu okolišali kad su govorili o tim problemima (1.Korinćanima 1,10-13; 5,1-13).

Takvo iskreno, otvoreno izveštavanje ukazuje na stvarnu brigu za istinu. Budući da su biblijski pisci bili spremni da izveštavaju nepovoljne informacije o svojim voljenima, zar ne postoji dobar razlog da verujemo u njihove zapise?

Verodostojnost svedočanstva nekod svedoka na sudskim pretresima često se može utvrditi na osnovu sitnijih činjenica. Slaganje oko manjih detalja može potvrditi svedočanstvo kao tačno i poštenu, dokle ga ozbiljna neslaganja mogu razotkriti kao izmišljotinu. S druge strane, preterano uredan izveštaj – izveštaj u kom je i najmanji

detalj brižljivo sređen – može takođe otkrivati lažno svedočanstvo.

Kako *svedočanstvo* biblijskih pisaca zadovoljava u ovom pogledu? Biblijski ljudi od pera ispoljavali su izuzetnu doslednost. Postoji tesno slaganje čak i oko sićušnih detalja. Međutim, taj sklad nije pažljivo sređen, što bi izazivalo sumnju u dosluh. Postoji očigledan nedostatak planiranja u koincidencijama, i pisci su često nenamerno u saglasnosti. Osmotri neke primere.

Biblijski pisac Matej pisao je: *Isus pođe zatim u dom Petrov i vide taštu njegovu koja je ležala bolesna od groznice* (Matej 8,14). Ovdje je Matej pružio jedan zanimljiv ali nebitan detalj: Petar je bio oženjen. Tu sitnu činjenicu podupire Pavle, koji je pisao: *Da li nemamo vlasti da vodimo sa sobom sestru koja bi nam bila čena, kao što to čine i ostali apostoli...i Kifa?* (1.Korinćanima 9,5). *Kifa* je semitski ekvivalent za *Petar* (Jovan 1,42). Kontekst pokazuje da se Pavle branio od neopravdanog kritičizma (1.Korinćanima 9,1-4). Sasvim je jasno da ovu malu činjenicu – da je Petar oženjen – Pavle ne navodi da bi podupro tačnost Matejevog izveštaja nego je saopštava uzgredno.

Sva četiri pisca evanđelja – Matej, Marko, Luka i Jovan – beleže da je u noći Isusovog hapšenja jedan od njegovih učenika izvadio mač i udario jednog prvosveštenikovog roba, odsekavši tom čoveku uvo. Samo Jovanovo evanđelje izveštava o jednom na izgled nepotrebnom detalju: *Tom služi je ime bilo Malho* (Jovan 18,10.26). Zašto samo Jovan daje ime tog čoveka? Nekoliko stihova kasnije, izveštaj pruža jednu sitnu činjenicu koja se ne spominje nigde više: *Jovan beše poznat kod prvosveštenika*. On je takođe bio poznat prvosveštenikovom domaćinstvu; sluge su poznavale njega i on njih (Jovan 18,15.16). Dakle, bilo je sasvim prirodno da Jovan spomene ime povređenog čoveka, dok drugi pisci Evanđelja, za koje je on bio stranac, to ne čine.

Ponekad su detaljna objašnjenja ispuštena iz nekog izveštaja, ali se pružaju na nekom drugom mestu u izjavama datim usput. Na primer, Matejev izveštaj o Isusovom suđenju pred jevrejskim sanhedrinom kaže da ga neki prisutni ljudi *rukomo po licu pljesnuše, govoreći proreći Hriste -, reci nam ko te udari* (Matej 26,67.68). Zašto bi tražili od Isusa da *prorekne* ko

ga je udario, kada je onaj ko ga je udario stajao pred njim? Matej to ne objašnjava. Ali dva druga pisca Evanđelja pružaju taj detalj koji nedostaje: Isusovi progonioci su *pokrili njegovu lice* pre nego što su ga udarali (Marko 14,65; Luka 22,64). Matej iznosi svoj materijal bez brige o tome da li je pružen i poslednji detalj.

Jovanovo evanđelje nam govori o jednoj prilici kada se veliko mnoštvo okupilo da čuje Isusovo poučavanje. Prema tom izveštaju, kada je Isus pogledao mnoštvo, *reče Isus Filipu: Gde ćemo kupiti hleba, da ovi ljudi jedu?* (Jovan 6,5). Od svih prisutnih učenika, zašto je Isus pitao Filipa gde bi mogli da kupe hleba? Pisac to ne kaže. Međutim, u paralelnom izveštaju, Luka izveštava da se taj događaj odigrao blizu Vitsaide, grada na severnoj obali Galilejskog mora, a ranije u Jovanovom evanđelju kaže se da je *Filip bio iz Vitsaide* (Jovan 1,44; Luka 9,10). Tako je Isus logično pitao osobu čiji je rodni grad bio u blizini. Slaganje između tih detalja je izuzetno, a ipak očigledno nenamerno.

U nekim slučajevima, ispuštanje izvesnih detalja samo doprinosi verodostojnosti biblijskog pisca. Na primer,

pisac 1.Kraljevima govori o ozbiljnoj suši u Izraelu. Bila je tako ozbiljna da kralj nije mogao da pronađe dovoljno vode i trave da bi održao na životu svoje konje i mazge (1.Kraljevima 17,7; 18,5). Pa ipak, isti izveštaj govori da je prorok Ilija naredio da mu se na goru Karmel donese dovoljno vode (za upotrebu u povezanosti sa žrtvom) da se natopi jedan jarak koji je okruživao površinu od možda 1000 kvadratnih metara (1.Kraljevima 18,33-35). Odakle je došla sva ta voda usred suše? Pisac 1.Kraljevima se nije trudio da objasni. Međutim, svako ko je živio u Izraelu znao je da je Karmel na obali Sredozemnog mora, na šta kasnije ukazuje jedna usputna primedba u naraciji (1.Kraljevima 18,43). Dakle, veoma lako se moglo doći do morske vode. Kad bi ova inače detaljna knjiga bila samo izmišljotina prerušena u činjenicu, zašto bi njen pisac, koji bi u tom slučaju bio vešt krivotvorac, ostavio u tekstu takav jedan očigledan problem?

Onda, može li se Bibliji verovati? Arheolozi su iskopali dovoljno rukotvorina koje potvrđuju da Biblija ukazuje na stvarne ljude, stvarna mesta, i stvarne događaje. Međutim, još uverljivije je dokaz koji se nalazi u samoj Bibliji. Iskreni pisci

nisu štedeli nikog – čak ni sebe – u beleženju grubih činjenica. Unutrašnja doslednost zapisa, uključujući i koincidencije bez planiranja, daje tom *svedočanstvu* jasan zvuk istine. S takvim *sigurnim obeležjima autentičnosti*, Biblija je, zaista, knjiga kojoj možeš verovati.

Međutim, da li se ona slaže sa naukom? Religija nije uvek gledala na nauku kao na svog prijatelja. U prošlim vekovima neki teolozi su se protivili naučnim otkrićima kada su smatrali da ona ugrožavaju njihovo tumačenje Biblije. Ali, da li je nauka stvarno neprijatelj Biblije?

Da su pisci Biblije odobravali najšire prihvaćena naučna gledišta svog vremena, rezultat bi bio jedna knjiga upadljivih naučnih netačnosti. Ipak, pisci nisu unapređivali takva nenaučna pogrešna gledišta. Baš naprotiv, oni su zapisali brojen izjave koje ne samo da su naučno tačne nego su i direktno suprotne prihvaćenim mišljenjima tog vremena.

U drevna vremena opšte gledište je bilo da je zemlja ravna. Vavilonci su, na primer, verovali da je svemir jedna kutija ili odaja sa zemljom kao svojim podom. Vedski sveštenici Indije zamišljali su

da je zemlja ravna i da je samo jedna njena strana naseljena. Jedno primitivno pleme u Aziji oslikalo je zemlju kao jedan ogroman poslužavnik za čaj.

Još u šestom veku pre n.e., grčki filozof Pitagora teoretisao je da budući da su mesec i sunce sferični, i zemlja mora da je sfera. Aristotel (četvrti vek pre n.e.) kasnije se složio, objašnjavajući da sferičnost zemlje dokazuje pomračenje meseca. Zemljina senka na mesecu je zarkivljena.

Međutim, predstava o ravnoj zemlji (s nastanjenom samo njenom gornjom stranom) nije potpuno iščezla. Neki nisu mogli da prihvate ono što je okrugla zemlja logično podrazumevala – koncept o antipodima. Antipodi su dva mesta na zemljinoj kugli koja su tačno suprotna jedno drugom. Prava linija između njih prolazila bi kroz centar zemlje. Reč *antipoda* znači na grčkom *stopalo na stopalo*. Dve osobe koje stoje na antipodama bile bi najbliže jedna drugoj na tabanima. Laktacije, hrišćanski apologet iz četvrtog veka n.e., podsmevao se samoj toj zamisli. Rezovnovao je: *Da li postoji iko tako nerazuman da veruje da postoje ljudi čija su stopala viša od njihovih galva?...da usevi i drveće rastu*

na dole? Da kiša, i sneg, i grad padaju na gore? (*The Divine Institutes*, Laktacije, knjiga III, XXIV)

Koncept o antipodima predstavljao je dilemu za neke teologe. Neke teorije su smatrale da kad bi postojali antipodijci, oni uopšte ne bi mogli da imaju nikakvu vezu s poznatim ljudima, bilo zbog toga što je more previše široko da bi se oploviolo, bilo zbog neprelaznog žarkog pojasa koji okružuje ekvator. Odakle bi onda bilo kakvi antipodijci mogli da dođu? Zbunjeni, neki teolozi su više voleli da veruju da nije mogli biti antipodijaca, ili čak, kao što je argumentovao Laktacije, da zemlja uopšte ne može da bude sferična.

Ipak, koncept o sferičnoj zemlji je preovladavao, i konačno je postao široko prihvaćen. Međutim, tek početkom kosmičke ere u 20.veku, bilo je moguće da ljudi putuju dovoljno daleko u svemir da bi direktnim posmatranjem potvrdili da je zemlja kugla. Tehnički govoreći, zemlja je jedan spljošteni sferoid; na polovima je blago zaravnjena.

A gde je Biblija stajal u vezi s tim pitanjem? U osmom veku pre n.e., kada je preovladavajuće gledište bilo da

je zemlja ravna, verkovima pre nego što su grčki filozofi teoretisali da je zemlja verovatno sferična, i hiljadama godina pre neog što su ljudi videli zemlju kao kuglu iz svemira, hebrejski prorok Isaija je s izvanrednom jednostavnošću rekao: *On boravi nad krugom zemaljskim.* (Isaija 40,22a) Hebrejska reč *hug*, ovde prevedena *krug*, takođe se može prevesti kao *sfera*. (*Gesenius's Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament Scriptures*, preveo Samuel P. Tregelles, 1901, str.263) Osim toga, samo sferični objekat gledan iz svakog ugla izgleda kao krug. Ravan kolut bi češće izgledao kao elipsa, a ne kao krug.

Biblijski pisac Isaija klonio se uobičajenih mitova o zemlji. Umesto toga, zapisao je jednu izjavu koju nisu ugrozili napreci naučnog otkrića.

U drevna vremena, ljude su zbunjivala i druga pitanja u vezi s kosmosom: na čemu počiva zemlja? Šta drži sunce, mesec, i zvezde? Oni nisu poznavali kako o svemirskoj gravitaciji, koji je formulisao Isak Njutn i koji je objavljen 1687 godine. Zamisao da nebeska tela u stvari vise u praznom prostoru obešena ni na šta bila im je nepoznata. Tako su njihova

objašnjenja često sugerisala da zemlju i druga nebeska tela gore drže opipljivi predmeti ili supstancije.

Na primer, jedna drevna teorija, koja možda potiče od ljudi koji su živeli na nekom ostrvu, bila je da je zemlja okružena vodom i da *plovi* po tim vodama. Hindusi su zamišljali da zemlja ima nekoliko osnova, jednu iznad druge. Počivala je na četiri slona, slonovi su stajali na jednoj ogromnoj kornjači, kornjača je stajal na jednoj ogromnoj zmiji, a sklupčana zmija je plovila po svemirskim vodama. Empedokle, grčki filozof iz petog veka pre n.e., verovao je da zemlja počiva na jednom vihoru i da je taj vihor uzrok kretanja nebeskih tela.

Među najuticajnijim gledištima bila su Aristotelova. Iako je teoretisao da je zemlja sfera, pobijao je da ona ikako može da visi u praznom prostoru. U svojoj studiji *O nebesima*, kada je opovrgavao predstavu za zemlja počiva na vodi, rekao je: *Nije u prirodi vode, da stoji u vazdušnom prostoru: mora imati nešto na čemu će počivati.* (*On the Heavens*, Aristotel, knjiga II, 13.294a, 294b) Onda, na čemu zemlja *počiva*? Aristotel je naučavao da su sunce, mesec i zvezde prikačeni na površinu čvrstih, providnih sfera. Sfera

leži smeštena u sferi, sa zemljom – nepokretnom – u centru. Dok se sfere okreću jedna unutar druge, predmeti na njima – sunce, mesec i planete – kreću se nebom.

Aristotelovo objašnjenje izgledalo je logično. Kad nebeska tela ne bi bila čvrsto prikachena na nešto, kako bi inače mogla da ostanu u vazduhu? Gledišta poštovanog Aristotela bila su prihvaćena kao činjenica oko 2000 godina.

S izumom teleskopa, astronomi su počeli da dovode u pitanje Aristotelovu teoriju. Pa ipak, odgovor im je izmicao sve dok Ser Isak Njutn nije objasnio da planete vise u praznom prostoru, dok ih u njihovim orbitama drži jedna nevidljiva sila – gravitacija. To je izgledalo neverovatno, i nekim Njutnovim kolegama bilo je teško da poveruju da bi svemir mogao da bude praznina, uglavnom bes supstancije. (*The Planet – Girded Suns*, Sylvia Louise Engdahl, 1974, str.41) Preovladavajuće gledište u Njutnovu vreme bilo je da je svemir ispunjen tečnošću – kosmičkom *supom* – i da vrtlozi u toj tečnosti čine da se planete okreću.

Šta Biblija ima da kaže u vezi s tim pitanjem? Pre skoro 3500

godina, Biblija je s izvanrednom jasnoćom rekla da zemlja visi *ni na čem* (Jov 26,7). U izvornom hebrejskom, reč koja je ovde upotrebljena za *ni na čem* (*belimah*), bukvalno znači *bez ičega*. (*A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language for Readers of English*, Ernest Klein, 1987, str.75) Većina ljudi u tim danima uopšte nije zamišljala zemlju kao planetu koja visi *na praznom prostoru*. Ipak, daleko ispred svog vremena, biblijski pisac je zabeležio izjavu koja je naučno tačna.

Da li se Biblija slaže sa medicinskom naukom? Savremena medicina nas je naučila mnogo toga o širenju i sprečavanju bolesti. Medicinski napreci u 19.veku vodili su do uvođenja u medicinsku praksu antiseptice – čistoće da bi se smanjile infekcije. Rezultat je bio fantastičan. Postojalo je značajno smanjenje infekcija i privremenih smrtnih slučajeva.

Međutim drevni lekari nisu u potpunosti razumeli kako se bolest širi, niti su shvatili važnost sanitetsko-zdravstvenih mera u sprečavanju bolesti. Nije ni čudo što bi mnogi njihovi medicinski postupci prema savremenim merilima izgledali varvarski.

Jedan od najstarijih medicinskih tekstova koji je na raspolaganju jeste Papiru Ebers, kompilacija egipatskog medicinskog znanja, koji potiče iz oko 1500. pre n.e. Taj svitak sadrži oko 700 lekova za razne tegobe koje idu od krokodilskog ujeda do bola nožnog nokta.

(*The New Encyclopedia Britannica, Morcopedia*, 1995, tom 4, str.342) Medicinsko znanje ovih lekara bilo je čisto empirijsko, uveliko magijsko i potpuno nenaučno. Većina lekova je bila čisto nedelotvorna, ali neku od njih su bili krajnje opasni. Za lečenje rane, jedan recept je preporučivao primenu jedne mešavine napravljene od ljudskog izmeta kombinovanog s drugim supstancijama. (*Grundriss der Medizin der alten Agypter IV1, Ubersetzung dre Medizinischen Texte*, H. Von Deines, H. Grapow, W. Westendorf, 1958, No.541)

Ovaj tekst egipatskih medicinskih lekova bio je pisan otprilike u isto vreme kad i prve knjige Biblije, koje su uključivale Mojsijev zakon. Mojsije koji je rođen 1593. pre n.e., odrastao je u Egiptu (Izlazak 2,1-10). Kao član faraonovog domacinstva, bio je naučen svoj nauci egipatskoj (Dela apostolska 7,22). Bio je upoznat s lekarima Egipta

(Postanje 50,1-3). Da li su njihovi nedelotvorni ili pasni medicinski postupci uticali na ono što je on pisao?

Ne. Naprotiv, Mojsijev zakon je uključivao sanitarne propise koji su bili daleko ispred njihovog vremena. Na primer, jedan zakon u vezi s vojnim logorovanjem zahtevao je zakopavanje izmeta daleko od logora (Ponovljeni zakoni 23,13). To je bila kudikamo napredna preventivna mera. Pomagala je da se voda ne zagadi i pružala je zaštitu od bolesti koje prouzrokuju muve, to jest šigeloze i od drugih dijareičnih bolesti koje jos uvek odnose milione žrtava svake godine u zemljama gde su sanitarni uslovi jadni.

Mojsijev zakon je sadržao i ruge sanitarne propise koji su čivali Izrael od širenja zaraznih bolesti. Osoba koja je imala, ili za koju se sumnjalo da ima neku prenosivu bolest bila je stavljena u karantin (Levitska 13,1-5). Odeću ili posuđe koji bi došli u dodir s nekom životinjom koja je uginula sama od sebe (možda zbog bolesti) trebalo je ili oprati pre ponovne upotrebe ili uništiti (Levitska 11,27.28.32.33). Svaka osoba koja bi dodirnula leš bila je smatrana nečistom i morala je da prođe kroz jedan proces

čišćenja koji je uključivao pranje njene odeće i kupanje. Tokom tog sedmodnevnog perioda nečistoće, morala je da izbegava fizički kontakt s drugim (Brojevi 19,1-13).

Ovaj sanitarni kodeks otkriva mudrost koju nisu imali lekari okolnih nacija u to vreme. Hiljadama godina pre nego što je medicinska nauka saznala o načinima na koje se bolesti širi, Biblija je propisivala razumen preventivne mere kao zaštitu od bolesti. Ne iznenađuje što je Mosjije mogao da govori o Izraelcima uopšte u njegovo vreme kako žive do 70 ili 80 godina starosti (Psalam 99,10).

Možda priznaješ da su navedene biblijske izjave naučno tačne. Ali postoje i druge izjave u Bibliji koje ne mogu da se dokažu naučno. Da li to bezuslovno stavlja Bibliju nasuprot nauci?

Izjava koja je nedokaziva nije bezuslovno netačna. Naučni dokaz je ograničen čovekovom sposobnošću da otkrije dovoljno dokaza i da tačno interpretira podatke. Ali neke istine su nedokazive zato što nikakav dokaz nije sačuvan, dokaz je nejasan ili neotriven, ili su naučne sposobnosti ili veštine nedovoljne da bi se došlo do neospornog zaključka. Da li bi

to mogao biti slučaj s nekim biblijskim izjavama z akoje nedostaje nezavisan fizički dokaz?

Na primer, biblijsko ukazivanje na nevidljivo područje nastanjeno duhovnim osobama ne može se dokazati – *niti opovrgnuti* – naučno. Isto se može reći za čudesne događaje spomenute u Bibliji. Na raspolaganju nema dovoljno jasnih geoloških dokaza o globalnom potopu iz Nojevih dana da bi zadovoljili neke ljude (Postanje 7.poglavlje). Moramo li zaključiti da se on nije desio? Vreme i promena mogu zaseniti istorijske događaje. Zar onda nije moguće da su hiljade godina geološke aktivnosti izbrisale veliki deo dokaza o Potopu?

Istina, Biblija sadrži izjave koje se ne mogu dokazati niti opovrgnuti dostupnim fizičkim dokazom. Ali da li to treba da nas iznenadi? Biblija nije neki naučni priručnik. Međutim, ona je knjiga istine. Već smo osmatrali snažan dokaz da su njeni pisci bili ljudi od integriteta i poštenja. A kad se dotiču stvari povezanih s naukom, njihove reči su tačne i potpuno lišene drevnih *naučnih* teorija za koje se ispostavilo da su samo bajke. Nauka dakle nije neprijatelj Biblije.

MORMONOVA KNJIGA I BIBLIJA

Razmotrimo, ukratko, jednu drugu knjigu koja tvrdi da je *najtačnija od svih knjiga na zemlji. (Mormonova knjiga – još jedno svedočanstvo o Isusu Hristu, Uvod)* Takođe, u Uvodu ove knjige možemo pronaći i sledeću rečenicu: *Mormonova knjiga je knjiga Svetih pisama koja se poredi sa Biblijom. To je zapis o Božjim postupcima sa drevnim stanovnicima obe Amerike i sadrži puninu večnog jevanđelja. Snažne reči, zar ne?* U narednih nekoliko redova, proverićemo ove tvrdnje. Zbog ograničenog prostora, nećemo detaljno govoriti o verskoj organizaciji koja prihvata Mormonovu knjigu za sveti spis, niti ćemo se baviti njihovim nastavkom. Ukratko ćemo uporediti određene tekstove iz ove knjige sa onim što nalazimo u Bibliji. Naime, u prethodnim člancima smo videli da se zaista možem osloniti na Bibliju kao na nadahnutu reč Božiju. Da li je to slučaj i sa Mormonovom knjigom?

U Bibliji jasno stoji da je evanđelje nije u potpunosti otkriveno sve do perioda nakon Hristove smrti. *Da mi je otkrivenjem obznanjena tajna, kao što sam pre ukratko napisao. Odande čitajući možete da razumete moje*

shvatanje u Hristovoj tajni, koja u drugim naraštajima nije bila obznanjena ljudskim sinovima kao što je sada Duhom otkrivena njegovim svetim apostolima i prorocima; da su mnogobošci u Hristu Isusu sunaslednici, i pripadnici istog tela, i zajedničari u obećanju kroz evanđelje, čiji sam služitelj postao po daru Božje blagodati, koja mi je dana njegovim silnim dejstvom. (Efescima 3,3-7. Videti takođe i Kološanima 1,26; 1.Petrova 1,1-12; Rimljanima 16,25.26)

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da je ovo znanje bilo poznato 545 pre n.e. *Jer po rečima proroka, Mesija dolazi šest stotina godina od vremena kad otac moj napusti Jerusalem; i po rečima proroka, a i po reči anđela Božjeg, ime će mu biti Isus Hrist, Sin Božji. Jer marljivo se trudismo da pišemo da ubedimo decu svoju, a i braću svoju, da poveruju u Hrista, i da se s Bogom izmire, jer znamo da se po blagodati spašavamo, pošto učinimo sve što možemo. Kao što govorah o uveravanju Jevreja, da Isus jeste pravi Hrist, moraju se svakako i nejevreji uveriti da Isus jeste Hrist, Večni Bog. Jer gel, kažem vam da koliko god nejevreja da se pokaje zavetni*

su narod Gospodnji, i koliko god Jevreja da se ne pokaje biće odbačeni, jer Gospod ne čini zavet ni sa kim osim sa onim akoji se pokaju i poveruju u Sina Njegovog, koji je Svetac Izraelov. Stoga, činite ono što vam rekoh da videh kako vaš Gospod i Otkupitelj čini, jer radi toga mi ovo beše pokazano, da možete znati vrata na koja treba da uđete. Jer vrata na koja treba da uđete jesu pokajanje i krštenje vodom, a tada dolazi oprost greha vaših ognjem i Svetim Duhom. (2.Nefi 25,19.23; 26,12; 30,2; 31,17).

Tokom svoje službe, Isus je o crkvi govorio kao o nečemu u budućnosti.

I ja ti kažem da si Petar, i na toj steni sazidaću Crkvu svoji, i vrata adova neće je nadladati. (Matej 16,18) Nakon Hristovog vaskrsenja i na dan Pentekosta, čitamo: Hvaleći Boga i uživajući ljubav sveg naroda. A Gospod je svaki dan dodavao one koji se spasavaju. (Dela 2,47).

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da je hrišćanska crkva uspostavljen još 147. pre n.e.

I nazvahu se oni crkvom Božjom, to jest, crkvom Hristovom, od tada pa nadalje. I dogodi se da ko god se beše krstio moću i vlašću Božjom priključivaše se crkvi Njegovoj. (Mosija 18,17).

Biblija govori da su vernici prvi put nazvani hrišćanima nakon Pavlove službe u Antiohiji. *I tako su se čitavu godinu sastajali u crkvi i mnogi narod poučili, i prvo su u Antiohiji učenike nazvali hrišćanima. (Dela 11,26)*

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da su ljudi bili poznati pod ovim nazivom još 73.pre n.e. *A oni koji pripadahu crkvi behu verni. Da, oni koji behu istinski vernici u Hrista rado preuzeše na sebe ime Hristovo, ili hrišćani, kako behu nazvani zbog verovanja svoga u Hrista koji će doći. (Alma 46,15).*

Sveti Duh je izliven na hrišćane u vreme Pedesetnice.

A ja ću, eto, poslati na vas obećanje svoga Oca; vi sedite u gradu dok se ne obučete u silu s visine. A kad dođe Pedesetnica, svi su bili zajendo na istom mestu. I odjednom nastala huka sa neba kao kad duva silan vetar, te ispuni svu kuću u kojoj su sedeli. I pokazaše im se jezici koji se razdeliše, koa da su od vatre, pa se na svakog od njih postavi po jedan. Tada se svi ispuniše Duhom Svetim, pa počеше govoriti drugim jezicima – kako im je Duh davao da govore. (Luka 24,49; Dela 2,1-4)

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da su ljudi primili dar Svetoga Duha još 545 pre n.e.

A i glas Sina dođe do mene, govoreći: Onom koji se krsti u ime moje, Otac će dati Svetog Duha, kao i meni. Stoga, sledite me i činite ono što videste da ja činim. Stoga, ljubljena braćo moja, znam da budete li sledili Sina, punom odlučnošću srca, ne čineći licemerje i prevare pred Bogom, već iskrenom namerom, kajući se za grehe svoje, svedočeci Ocu da ste voljni uzeti na sebe ime Hristovo, krštenjem – da, sledeći vašeg Gospoda i vašeg Spasitelja dole u vodu, po reči Njegovoj, gle, tada ćete primiti Svetod Duha. Da, dolazi tada krštenje ognjem i Svetim Duhom, i tada ćete moći jezikom anđeoskim govoriti, i hvale klicati Svecu Izraelovom. (2.Nefi 31,12.13)

U Starom zavetu jedine osobe koje su mogle biti sveštenici jesu potomci Levija, jednog od 12 sinova Izraelovih. *Levite daj Aronu i njegovim sinovima. Oni su darovani, njemu su darovani od Izraelovih sinova. Postavi Arona i njegove sinove da vrše sveštenu službu. Ako bi se neko iz običnog naroda približio svetilištu, neka se pogubi.*

(Brojevi 3,9.10). Videti i Brojevi 8,6-26.

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da potomci plemena Manasije jesu učinjeni sveštenicima.

A Aminadi beše potomak Nefijev, koji beše sin Lehijev, koji izađe iz zemlje jerusalimske, koji beše potomak Manasijin, koji beše sin Josifov koji rukama braće svoje beše prodat u Egipat. (Alma 10,3). I dogodi se da ja, Nefi, posvetih Jakova i Josifa da budu sveštenici i učitelji nad zemljom moga naroda. (2.Nefi 5,26).

Stari zavet naučava da je prvorodeno od stada automatski dato Gospodu. Žrtva se trebala činiti od njihovih preostalih životinja. *Posveti Gospodu svakog prvenca, a i svako prvorodeno od tvoje stoke. Sve što je muško pripada Gospodu. (Izlazak 13,12). i Ponovljeni zakoni 12,6: Tamo nosite svoje žrtve paljenice i druge žrtve, svoje desetke, svoje zavetne prinose, svoje dobrovoljne prinose i prvence od svoje krupne i sitne stoke. Videti i Izlazak 13,2; 22,29.30; Brojevi 3,13; 18,15-18; 2.Samuilova 24,24.*

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da su Nefijski držali zakon Mojsijev. Pa ipak, oni su

prekršili zakon Mojsijev time što su prvorodeno od stada upotrebljavali za žrtvu paljenicu.

I oni, takođe, uzeše prvine iz stada svojih, kako bi mogli prineti žrtvu i žrtve paljenice prema zakonu Mojsijevom (Mosija 2,3).

Biblija tvrdi da su svi sinovi kralja Sedekije ubijeni.

U Rivli je kralj Vavilona pogubio Sedekijine sinove pred njegovim očima. Pogubio je i sve Judine velikaše. (Jeremija 39,6).

Nasuprot tome, Mormonova knjiga tvrdi da je jedan sin kralja Sedekije pobjegao i otišao amerikancima.

Evo, zemlja na jugu zvaše se Lehi, a zemlja na severu zvaše se Mulek, što je prema sinu Sedekijinom, jer Gospod dovede Muleka u zemlju na severu, a Lehija u zemlju na jugu. I evo, hoćete li da osporite da Jerusalim beše uništen? Hoćete li da kažete da sinovi Sedekijini ne behu pogubljeni, svi osim Muleka? Da, i zar ne vidite da je potomstvo Sedekijino sa nama, i da je isterano iz zemlje jerusalimske? Ali gle, nije to sve - (Helaman 6,10; 8,21).

Biblija je prerekla da će Isus biti rođen u Vitlejemu.

A ti, Vitlejeme Efrato, koji si premalen da budeš među

hiljadama Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će biti vladar u Izraelu, čije je poreklo od davnina, od iskonskih dana. (Mihej 5,2).

Nasuprot tome, Mormonova knjiga navodi Jerusalim kao mesto rođenja.

A gle, rodiće ga Marija pri Jerusalimu koji je zemlja predaka naših, i ona će biti devica, dragoceni i izabrani sud, koja će biti osenjena i zatrudneće moću Svetog Duha, i rodiće sina, da, i to Sina Božjeg. (Alma 7,10).

Zanimljivo je i to da Mormonova knjiga citira Malahiju proroka pre nego je on i postojao: *Jer gle, govori prorok: Brzo dolazi vreme kada Sotona više neće imati moć nad srcima dece čovečje, jer uskoro dolazi dan kada će svi oholi i oni koji opak o čine biti poput strnjike. I dolazi dan kada moraju biti spaljeni. (1.Nefi 22,15)*

Zatim, tvrdi da je tri dana bila tama umesto tri sata, kao što kaže Biblija.

A bilo je već oko šestoga časa, i bi tama po svoj zemlji do časa devetog. (Luka 23,44)

Ali gle, kao što vam rekoh za drugi znak, znak Njegove smrti, gle, onog dana kad On bude podneo smrt sunce će se pomračiti i uskratiti vam svetlost

svoju, a tako i mesec i zvezde. I neće biti svetla na licu ove zemlje, i to tokom tri dana, od trenutka kad bude podneo smrt do trenutka kad ponovo ustane iz mrtvih. I reče mi da dok grmljavina i sevanje budu trajali, i nepogoda, da to treba da bude, a da će tama tokom tri dna prekrivati lice cele zemlje. (Helaman 14,20.27).

Vrhunac svega, jeste tvrdnja da je Biblija korumpirana. Nefi, prorok, koji je navodno živeo 600 godine pre.n.e. tvrdi da su mnogi delovi iz Biblije uklonjeni i da je ona time korumpirana. *A zbog reči mojih koje će brujati – mnogi od nejevreja će reći: Biblija! Biblija! Imamo Bibliju, i ne može biti druge Biblije.* (2.Nefi 29,3.4) *Stoga, zato što Bibliju imate ne misite da ona sadrži sve reči moje, niti mislite da ne učinih da još toga bude zapisano. (stih 10)* Međutim, sam Isus je rekao da će pre nebo i zemlja nestati, nego Reč Božija: *Nebo i zemlja će proći, ali moje reči neće proći. Jer zaista vam kažem, dok ne prođe nebo i zemlja, neće ni jedno iota ili jedna crtica od zakona nestati, dok se sve ne zbude.* (Marko 13,31; Matej 5,18). Zanimljivo je i to da reč *Bibija* jeste grčkog porekla koja je nastala nekih 1500 godina nakon navodnog proroka Nefija koji je živeo 600 godine pre n.e., a Mormonova

knjiga je navodno pisana reformisanim egipatskim pismom. Egipćai nisu koristili knjige (kodekse) već papirus.

Mormonova knjiga tvrdi da je Isus nakon vaskrsenja posetio Ameriku. *I dogodi se, pošto razumeše ponovo baciše pogled svoj prema nebu, i gle, ugledaše Čoveka kako silazi sa neba. I On beše obučen u belu odoru, i siđe i stade posred njih. A oči celog mnošta behu okrenute prema Njemu, i oni se ne usudiše da otvore usta svoja, čak ni da međusobno govore, i ne znadoše šta to znači, jer mišljahu da im se anđeo beše ukazao. I dogodi se da On ispruži ruku svoju i obrati se narodu, govoreći: Gle, ja sam Isus Hrist za koga proroci posvedočice da će doći na svet.* (3.Nefi 11,8-10).

Biblija tvrdi da se vazneo na nebo i da čeka kraj Očeve strane sve dok se ponovo ne vrati. *David se, naime, nije popeo n anebesa, nego sam govori: Reče Gospod gospodu mome: sedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje kao podnožje tvojih nogu.* (Dela 2,34.35).

Zbog očitih kontradikcija, Mormonovu knjigu ne možemo uzeti kao reč Božju, kao

najispravniju knjigu na svetu,
kao nadahnutu sa puninom
evanđelja.

Biblija je jedina knjiga koja
zavređuje Vašu pažnju. Zašto?
Zato što je to jedina knjiga
nadahnuta od Boga.

Informacije o Crkvi Sv.Trojice (REC/ACNA)

*Una sancta catholica et apostolica ecclesia
Ecclesia reformata anglicana*

Crkva Sv.Trojice u Beogradu jeste anglikanska/episkopalna crkva, protestantska u tradiciji, reformisana u teologiji, episkopalna u crkvenom ustrojstvu.

Ona je zajednica vernika koja veruje u objavu Svetoga pisma, a njeni koreni datiraju u razdoblje crkvene reformacije 16.veka. Naša parohija svim srcem podržava pet velikih načela reformacija:

- 1.Samo Sveto pismo za pitanja vere i prakse (Sola Scriptura);
- 2.Spasenje samo po veri (Sola Fide);
- 3.Opravdanje samo po milosti (Sola Gratia);
- 4.Milost samo po Isusu Hristu (Solo Christo);
- 5.Sva slava pripada samo Bogu (Soli Deo Gloria)

Naša bogoslužjenja posvećena su isključivo Bogu i predstavljaju našu žrtvu i hvalu jedinom Gospodu. Nije nam cilj da se na njima zabavljamo, animiramo posetioce niti uzdizemo služitelje, već samo da damo čast i hvalu Svetoj Trojici, Jednom Bogu, koji to zaslužuje. Iz tog razloga nemojte biti obeshrabreni ako nas ima malo. Gospod ej rekao: 'Jer gde su dva ili tri sabrani u ime moje onde sam ja među njima.' Zato uzdignite glave puni ponosa na Gospoda i dolazimo redovno na bogoslužjenja

imajući veru u Njega koji nas je izbavio da budemo dostojni slaviti Njegovo ime.

Mir Gospodnji bio uvek sa vama.

At Church of the Holy Trinity (REC/ACNA), Holy Communion at the Lord's Table is central to our worship and the source of all we do. It defines our relationships, strenghtens our souls, and confronts us with the realities of Christian living. We invite you to experience traditional Anglican worship and Biblical preaching and instruction with us.

All worship services at Trinity follow the Angilcan Prayer Book, an ancient tradition that guides our worship and teaches us how to pray. Prayer Book worship allows worshipers of all ages and traditions to unite with each other to offer praise to our Lord.

Baptized Christians of all ages are invited to worship and partake of the Lord's Table with us. Because we worship together as families, squirming children and chattering babies are loved and welcomed in the service while they grow and learn to worship.

„Jer Božja reč je živa i delotvorna, oštija je od svakog
dvoseklog mača i prodire dotle da razdvaja dušu i duh, kosti i
njihovu moždinu, i može prosuditi misi i namere srca.“
(Jevrejima 4,12)

Crkva Sv.Trojice (REC/ACNA)
Višegradska 23/1
11000 Beograd, SRBIJA
www.anglican.rs
Email: rec.srb@gmail.com
Tel.: +381(0)612558056

REFORMA – HERALD OF THE HOLY TRINITY CHURCH (REC/ACNA)

Uređivački odbor:

Petar Petrovic, Mladen Rakić, Nikola Zatežić, Nikola Maksić